



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Bříza bělokorá

VY_52_INOVACE_74

Vzdělávací oblast: člověk a příroda

Vzdělávací obor (předmět): Praktika z přírodopisu

Ročník: 6., 7.

Bříza bělokorá – Betula pendula Roth.

Strom s rovným nebo zakřiveným kmenem, s úzkou, řídkou, kuželovitou, později vyklenutou nebo nepravidelnou korunou. Dosahuje výšky 20m s průměrem kmene $\frac{3}{4}$ m. Je to krátkověká dřevina, dožívá se max. 100 – 150 let.

Kůra hladká, stříbřitě bílá, s jednotlivými šedobílými příčnými pruhy, ve stáří v bázi rozpraskaná.

Pupeny nahnědlé nebo leskle zelené, asi 4 mm dlouhé, lehce zašpičatělé.

Listy vejčité až trojúhelníkovité, až 6cm dlouhé a 4cm široké, ke špičce zúžené, hrubě dvojitě zubé, na lici tmavozelené, oboustranně lysé.

Květy v jehnědách, samčí až 6 cm dlouhé, žluté, převislé, samičí zelené, vzpřímené nebo převislé, později světlehnědé.

Rostlina jednodomá.

Plody jehnědy, pukají, když dozrají, uvolní se nepatrné nažky se dvěma křídly.

Kořenový systém dobře vyvinutý.

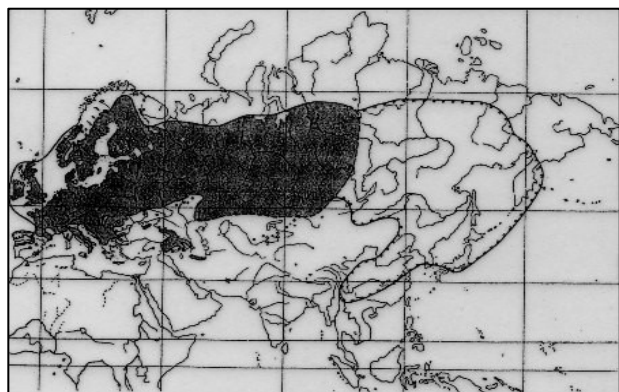


Ekologie

Silně světlomilná dřevina osidlující holé plochy, kde ji jiné rostliny nemohou ohrozit. Jsou to místa s nedostatkem půdní vláhy i s nadbytečnou vlhkostí. Pionýrský na půdu nenáročný druh, roste na kyselých půdách. Je nenáročná a odolná vůči nepříznivým klimatickým podmínkám, přizpůsobivá zejména silnému oslunění.

Význam

Má široké využití, světlé dřevo je oblíbené v nábytkářství. Listy obsahují rozmanité cenné látky, slouží jako léky, jsou využívány ve farmaceutickém průmyslu. Z proutí se vyrábí košťata, míza se využívá v kosmetice, sladká šťáva k výrobě sirupu.



Rozšíření

Všude v Evropě a severní Asii hojná a velmi rozšířená, zejména na písčitých půdách, na mýtinách, při okrajích lesů nebo mezi polními kulturami. V jižní Evropě roste ve vyšších horských polohách. U nás běžná dřevina na území celého státu.

Pracovní list k praktické výuce v arboretu

- listnaté stromy

1) Doplň jména vyobrazených listnatých stromů (využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):



.....



.....



.....



.....

2) Vyber správnou odpověď (využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

Bříza bělokorá

- a) z květů se vyrábí med
- b) z proutí se vyrábí košťata

Lípa srdčitá

- a) plod - kulovitý, dřevitý, šedozelený, lysý, asi 6 cm široké oříšky
- b) křídlaté nažky 3 až 4 cm dlouhé

Habr obecný

- a) je odolný proti klimatickým výkyvům
- b) roste pouze na slunných, teplých loukách Jižní Evropy a Ameriky
- c) jedná se o strom rostoucí v Jižní Koreji

3) Přiřaď a barevně propoj správné odpovědi (využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

vrba jíva	dřevo je světlé a měkké, využívá se pro řezbářské práce nebo v modelářské truhlářině, lýko je houževnaté a pevné, používané jako pletivo
bříza bělokorá	vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara, je oblíbena pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez
lípa srdčitá	má bílé dřevo oblíbené v nábytkářství, pionýrský na půdu nenáročný druh

Pracovní list k praktické výuce v arboretu

- listnaté stromy

1) Doplně jména vyobrazených listnatých stromů – využij poznatky z informačních tabulí v arboretu



bříza bělokorá



dub zimní



buk lesní



habr obecný

4) Vyber správnou odpověď (využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

Bříza bělokorá

- a) z květů se vyrábí med
- b) z proutí se vyrábí košťata**

Lípa srdčitá

- a) plod - kulovité, dřevité, šedozelené, lysé, asi 6 cm široké oříšky**
- b) křídlaté nažky 3 až 4 cm dlouhé

Habr obecný

- a) je odolný proti klimatickým výkyvům**
- b) roste pouze na slunných, teplých loukách Jižní Evropy a Ameriky
- c) jedná se o strom rostoucí v Jižní Koreji

3) Přiřaď a barevně propoj správné odpovědi (využij poznatky z informačních tabulí v arboretu):

vrba jíva

dřevo je světlé a měkké, využívá se pro řezbářské práce nebo v modelářské truhlářině, lýko je houževnaté a pevné, používané jako pletivo

bříza bělokorá

vysoko ceněna včelaři, poskytuje bohatou včelí pastvu už časně z jara, je oblíbena pro pěkné jehnědy („kočičky“) na řez

lípa srdčitá

má bílé dřevo oblíbené v nábytkářství, pionýrský na půdu nenáročný druh

Kontrolní otázky pro žáka: (bříza bělokorá)

1) Napiš možná využití břízy bělokoré:

.....

.....

.....

2) Podtrhni správnou odpověď:

Větve břízy bělokoré se používají na výrobu:

- a) košů
- b) košťat
- c) vařeček

3) Urči plod břízy srdčité a označ jej podtržením:

- a) jehnědy, které nepukají a mají červenou barvu
- b) jehnědy, které pukají a uvolňují se nepatrné nažky s dvěma křídly
- c) jehnědy, které jsou nepukavé a obsahují zelená semena

4) vyber správnou odpověď a zakroužkuj ji:

Z mízy břízy srdčité se vyrábí kosmetické přípravky a sirupy:	ANO	NE
---	-----	----

Kontrolní otázky pro žáka – odpovědi: (bříza bělokorá)

1) Napiš možná využití břízy bělokoré:

nábytkářství

lékařství

léčitelství

kosmetika

košťata

2) Podtrhni správnou odpověď:

Větve břízy bělokoré se používají na výrobu:

a) košů

b) košťat

c) vařeček

3) Urči plod břízy srdčité a označ jej podtržením:

a) jehnědy, které nepukají a mají červenou barvu

b) jehnědy, které pukají a uvolňují se nepatrné nažky s dvěma křídly

c) jehnědy, které jsou nepukavé a obsahují zelená semena

4) vyber správnou odpověď a zakroužkuj ji:

Z mízy břízy srdčité se vyrábí kosmetické přípravky a sirupy:

ANO

NE



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt EU peníze školám Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Metodický list

Název materiálu: **Bříza bělokorá**

Zdroje: COOMBES A.J., STROMY, Vydavatelstvo Osveta, Martin Czech edition, 1996
KREMER B.P., STROMY, Knižní klub ve spolupráci s nakladatelstvím Ikar Praha, 1995
Informační tabule, Mendlova univerzita v Brně, ŠLP Masarykův les Křtiny, arboretum

Druh materiálu: Materiál pro praktickou výuku v arboretu.

Anotace: Materiál je určen k praktické výuce v přírodních podmínkách (v arboretu).

Očekávané výstupy: Vztah k přírodě, její ochraně. Využívání teoretických poznatků v praxi, materiál k pracovním listům.

Klíčová slova: Strom, kůra, pupeny, listy, květy, plody, kořenový systém, ekologie, význam, rozšíření

Autor: ing. Eva Voborná
ZŠ Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35, příspěvková organizace

Datum: 7.1. 2012

Určeno pro: 6.,7. ročník základní školy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Praktika z přírodopisu

Tematický okruh: Stromy - listnaté